

Rozcestník pro učitele přírodopisu – Začínáme s novým RVP

Tutoriál

Leden 2026

Milé kolegyně a kolegové – absolventi webináře,

nové RVP se vám může zdát složité, může vám přijít těžké se v tom všem zorientovat. To je úplně pochopitelné. Opravdu toho není málo: nové očekávané výsledky učení (OVU) z přírodopisu, požadavek na větší rozvíjení kompetencí v hodinách, okolo každého očekávaného výstupu je mnoho metodických poznámek.

Jak do toho všeho vkročit a nezbláznit se? Níže vám nabízíme nápady na malé krůčky, které vám pomohou se se změnami začít postupně seznamovat.

1. Prohlédněte si jednoduché ilustrace

Na webináři jste viděli komplexní ilustrace pro dvě témata ukazující úroveň Splněno (*Diskuse k pozměňování DNA*; dezinformace u klimatické změny *Polarizující medvědi*), tedy tu nejvyšší úroveň, které mají žáci dosáhnout na konci základního vzdělávání. Obě kromě OVU rozvíjí cíleně i klíčové kompetence.

Prohlédněte si i další ilustrace, které ukazují jednoduché kroky:

<https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani/vzdelavaci-oblasti/cap/pri>.

U každého OVU takovou najdete, prohlédněte si např. *Pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin*.

2. Uvědomte si, co už se vám daří dobře teď

- Projděte si znění OVU, označte si:
 - **které OVU** které podle vás už nyní ve výuce alespoň částečně **naplňujete**.
 - kterým se podle vás zatím nevěnujete vůbec.
 - které jsou pro vás **hůře srozumitelné** a nevíte co si pod nimi představit.
- Vyberte si jeden OVU, kterému se zatím nevěnujete a projděte si v další metodické podpoře popis úrovně Na začátku, Na cestě, Splněno. **Opravdu nic z toho již nyní s žáky neděláte?**

Vyplňte do tabulky:

OVU	Už dělám	Zatím nedělám	Neumím si představit

- Zvolte jeden OVU, u kterého se domníváte, že jej ve své výuce alespoň zčásti realizujete. Poté si prostudujte jeho komentář a popis jednotlivých úrovní. Projděte si u něj komentář a popis úrovně. **Co bude potřeba ve vaší výuce doplnit nebo pozměnit? Co by se mohlo změnit na vaší škole, v organizaci výuky apod.?**
- **Zamyslete se, jaké OVU z nového RVP by se daly naplňovat v rámci tématu, které momentálně učíte.** Co by bylo dobré trochu pozměnit, aby výuka více cílila k novým OVU?
- Zamyslete se, **jaké klíčové kompetence jste** třeba i nevědomky rozvíjeli v hodinách, které jste za poslední týden učili.
- Vyberte si jednu klíčovou kompetenci, projděte si její očekávané výsledky učení a u jednoho z nich „Strategie učitele“. Označte si,
 - **jaké strategie již nyní ve výuce používáte,**
 - **jaké strategie byste chtěli vyzkoušet.**

3. Navažte na vaši dobrou praxi a vyzkoušejte něco nového

- Zamyslete se, **jaké OVU z nového RVP by se daly rozvíjet ve vaší následující hodině** nebo v následujícím tematickém celku, který budete probírat.
 - Prozkoumejte **ilustrace**, které jsou k těmto OVU k dispozici. Zkuste nějakou z nich zařadit do vaší výuky nebo se jí inspirovat a vytvořit si vlastní třeba jen krátkou aktivitu.
 - Na základě OVU z nového RVP se rozhodněte, co v dalším probíraném tématu **vynecháte a do čeho se naopak ponoříte víc do hloubky**.
 - Projděte si alespoň některé kompetence související s těmito OVU. **Vyberte si jednu strategii učitele**, kterou do své následující výuky zařadíte.
- Při plánování výuky se zamyslete, jakou kompetenci danou aktivitou mohou děti rozvíjet. **Pojmenujte to při hodině i žákům a zařadte reflexi**, kdy se budou moct žáci ohlédnout nad tím, jak zvládli nejen odborné učivo, ale i kompetenci.
- **Vyberte si jeden OVU z nějaké kompetence**, který vám přijde užitečný na vašich hodinách rozvíjet. Pojmenujte si:
 - jaká je momentální úroveň žáků,
 - jaká je další meta, kam by se mohli žáci posunout, v čem by se mohli zlepšit,
 - jaký krok můžete udělat: co zařadíte za aktivity, na co budete klást v následujících hodinách důraz?
- **Naplánujte jednu hodinu** tak, že začnete ne od cíle, který se týká odborného obsahu předmětu, ale od cíle, který se týká rozvoje určité kompetence. Až poté k tomu připojte konkrétní odborný obsah.
- Rozklikněte si Klíčové kompetence až ke strategiím a jednu si vyberte. Pak otevřete ilustraci k dané KK u oboru Přírodopis a položte si otázky: „**Co mi ilustrace ukazuje?** V jakém jiném tématu bych mohl podobnou strategii využít? Jedná se kompetenci, kterou mají naši žáci již rozvinutou nebo s ní teprve začínáme?“
- **Poradte se s kolegy** z kabinetu, pak aktivitu z ilustrace vyzkoušejte (a ono to pravděpodobně nepůjde, protože to děláte poprvé, a to je normální!). Zapište si: Jaké to bylo? Co bych příště udělal/a jinak? Co mém pokusu chci říct kolegům? Jakou podporu potřebuji?

Možná, že nejste jako Pipi Dlouhá Punčocha a budete potřebovat více času, opakování a podpory (poradit se s kolegy, jít na workshop nebo přečíst si metodiku), ale berte to s nadhledem!

„To jsem ještě nikdy nedělala. To mi určitě půjde.“ (Pipi Dlouhá Punčocha)

Foto: Hans Peters

4. Spolupracujte

Oslovte jiného učitele a domluvte se na **spolupráci při rozvíjení** nějaké **klíčové kompetence** v určité třídě. Například:

- Spolupracujte s češtinářem, na kritické práci s informacemi (KK k řešení problémů) nebo komunikaci (KK komunikační).
 - Spolupracujte s učitelem IT na rozvoji KK digitální.
 - Spolupracujte s učitelem jiného přírodovědného předmětu na rozvoji badatelství (KK k řešení problémů).
 - Spolupracujte s učitelem občanky při přípravě na vedení diskusí (KK komunikační).
 - Spolupracujte s jakýmkoliv učitelem na rozvoji schopnosti spolupráce (KK k podnikavosti a pracovní).
- Běžte se podívat na výuku ke kolegovi nebo kolegyni, kterým se daří kompetence ve výuce rozvíjet.
- Sdílejte své malé úspěchy i neúspěchy s kolegy. Společně o vaší výuce přemýšlejte.

5. Mluvte změnách a vašem pokroku s kolegy ve sborovně – čem?

1. Revize RVP je **systémová změna – mění** se předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, nyní se začíná s revizí gymnázií a středních odborných škol, tj. budou se měnit přijímačky na SŠ (spolupracuje ČŠI, Cermat aj.), je dobré tom komunikovat také s žáky a rodiči: <https://menimeosnovy.cz/>.
2. Jaké si to uděláme u nás ve škole, takové to budeme mít: máme dvoustupňové kurikulum (RVP je rámec, ŠVP si tvoříme po našem), a proto se musíme **spolu ve škole dohodnout**.

Pracovní list pro učitele a skupinu kolegů

- a. Co je pro nás důležité
- b. Jaké máme podmínky a jak je (časem) změníme
- c. Jak to uděláme, co se můžeme (od sebe navzájem) naučit

a. Co je pro nás důležité

Jak by měl vypadat absolvent naší školy a jak k tomu chceme přispět?

Jak rozumíme hodnotám, na kterých je postavena revize RVP?

<https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani/obecne-casti#vymezeni-rvp-zv-cile-hodnoty-pojeti-a-profil-absolventa>

Pro mě jako učitele přírodopisu a jako člověka znamenají **hodnoty**:

Zdravá planeta, že budu a že nebudu

Sdílené poznání, že budu a že nebudu

Společnost pro všechny, že budu a že nebudu

Podporující technologie, že budu a že nebudu

Na které klíčové kompetence a gramotnosti chceme na naší škole klást důraz?

Které jsou pro nás v kontextu našich žáků a školy prioritou, kterou chceme začít:
Spolupráce nebo podnikavé nápady? Řešení problémů a rozpoznávání dezinformací?
Čtení s porozuměním a schopnost diskuse?

b. Jaké máme podmínky a jak je (časem) změníme

Klademe sobě, kolegům a vedení (jako učitelé přírodopisu) otázky, např.:

Jak a v jakých předmětech se naši žáci učí přírodě, udržitelnosti, změně klimatu? Máme k dispozici školní zahradu, staráme se kousek přírody v okolí (park, školní les)? Pořádáme výjezdy, nebo bychom chtěli začít? Spolupracujeme s externími organizacemi? Máme k dispozici měřidla, čidla, školní tablety s aplikacemi? Máme už nyní v rozvrhu delší bloky umožňující učení v souvislostech a v projektech? Dáváme žákům příležitosti k hlubšímu vhledu ve volitelných předmětech? Jak se mohou naše předměty vzájemně doplňovat a jak můžeme spolupracovat na rozvoji kompetencí a gramotností?

Pro výuku přírodopisu máme nyní na škole tyto podmínky:

Pro výuku přírodopisu a celkový rozvoj žáků bych si přál/a tyto podmínky (na celou A4 – klidně si to nakreslete).

c. Jak to uděláme, co se můžeme (od sebe navzájem) naučit

V našem sboru jsou kolegové, kteří se již nyní zaměřují na rozvoj **klíčových kompetencí**: konkrétně – kdo, která KK

Já jako učitel/učitelka přírodopisu mohu jejich snahu podpořit tím, že při výuce
Mohu se od nich naučit tuto strategii

Jako první krok:

Na naší škole jsme se shodli, že bychom chtěli více podporovat žáky v rozvoji této KK
....., proto společně začneme takto (seminář pro sborovnu nebo menší tým, zdroje, učící se skupina aj.)
.....

Diskutujeme, jak učit provázaně **průřezová témata (PT)** a došli jsme k tomu, že

Já jako učitel/ka přírodopisu mohu podpořit ostatní v **PT Udržitelné prostředí** takto
Nově vyzkouším v tématu Udržitelnost a klimatické změny aktivitu popsanou v této ilustraci:, protože chci zjistit, zda

6. Společně promýšlejte nový ŠVP

Co je dobré si nastudovat, zjistit a jaké otázky si k tomu klást:

- Kdy v naší škole plánujete zavést nové RVP?
- Jak znějí nové OVU z Přírodopisu a co se tím myslí (je třeba si projít metodickou podporu)?
- Jaké jsou [modelové ŠVP](#) – budete chtít některý převzít?
 - Pokud ano, kde v něm uděláte úpravy? Jak smysluplně využijete čas pro volitelnou výuku?
 - Pokud ne, jak budete postupovat při tvorbě vlastního ŠVP?
- Jaké předměty byste mohli integrovat? Co by vám to přineslo?
- Kolik hodin týdně přírodopisu chcete mít? Co dalšího kromě odborných znalostí chcete u žáků v rámci přírodopisu rozvíjet?
- Jak nastavit ve třídách příznivé klima, ve kterém se bude žákům dobře pracovat a rozvíjet kompetence? Co pro to jako škola uděláte? Co pro to můžete udělat vy jako učitel?
- Jaké dlouhodobější projekty a exkurze byste chtěli na škole v rámci přírodopisu mít? Proč zrovna tyto? Je to v souladu s novým RVP? Jak to lze propojit i s jinými předměty?

- Jak se ve vaší škole budete zapojovat do [péče přírodu](#)? S jakými organizacemi můžete spolupracovat?
- Jaké máte na škole zkušenosti a podmínky pro žákovské [projekty na podporu udržitelnosti](#)?
- S jakou úrovní chci, aby žáci přicházeli z prvního stupně? Je to v souladu s prvostupňovými učiteli na naší škole? Jak se vzájemně podpoříte a budete spolupracovat s prvním stupněm?
- Na jaké dovednosti, znalosti nebo návyky, se kterými žáci z prvního stupně přicházejí, můžete ve své výuce dobře navázat?
- Jaké dovednosti a návyky se budou žákům hodit při přechodu na střední školu?

Další inspirace a zdroje:

- Předmětový modelový ŠVP pro Přírodopis:
<https://revize.rvp.cz/files/2025-predmetovy-prirodopis-2st.pdf>
- Integrovaný modelový ŠVP – předmět Příroda a já:
<https://revize.rvp.cz/files/2025-integrovaný-priroda-a-ja-2st.pdf>

Webináře:

- [Jak učit přírodopis v novém RVP?](#)
- Příklady delších celků pro integrovaný rozvoj přírodovědné gramotnosti – pro více předmětů: <https://prirodovedne-vzdelavani.projektsypo.cz/>

Další podpora:

- Máte možnost si do školy pozvat kolegu učitele z územního metodického kabinetu, aby vás podpořil ve změnách.
- Je možné také uspořádat workshop přímo na míru ve vaší škole (jak na integraci předmětů, tandemy, klíčové kompetence apod.) – obraťte se na krajské pracoviště NPI.
- Nezapomeňte si prohlédnout již připravené ilustrace na [Přírodopis – Revize RVP](#). Kolegům a kolegyním daly opravdu hodně práce. Další učitelky a učitelé v územních metodických kabinetech pro vás vytváří sady vzdělávacích materiálů ke každému OVU právě teď!

Těšte se spolu s námi na aktuální, smysluplnou a atraktivní výuku přírodopisu podle nového RVP!

Jakou byste využili podporu – vyplňte krátký dotazník níže.

Online dotazník [Podpora pro učitele přírodopisu – Spolupráce](#)

O dokumentu

Tento dokument vznikl jako doplňující materiál k webináři k revizi RVP ZV. Tutoriál slouží k rozšíření obsahu webináře dodatečné informace a praktické podněty pro výuku. Záznamy a další informace webinářích najdete na: webinare.rvp.cz/ips-kurikulum.

O webináři

Lektorky: Mgr. Jana Polícarová, Ph.D., Mgr. Kateřina Čiháková, Ph.D.

Datum vysílání: 26. 11. 2025

Záznam: [webinar-npi/125059](#)

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2026
www.npi.cz